

Hergüner

Quarterly

www.herguner.av.tr

Q1 2026

Enerji, Altyapı ve Çevresel, Sosyal ve Yönetişim (ÇSY)

Editörden

İklim değişikliği, politika tartışmalarının çevresel bir alt başlığı olmaktan çıkarak ekonomik ve hukuki karar alma süreçlerinin merkezine yerleşmiştir. Devletler karbon azaltım hedeflerini hızlandırırken, ticaret ve enerji araçları giderek iklim yönetişiminin temel unsurları hâline gelmektedir. Bu dönüşen tabloda, Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (CBAM) ile Yenilenebilir Enerji Tedarik Anlaşmaları (YETA'lar) arasındaki etkileşim, küresel piyasaların daha derin bir yapısal değişim geçirdiğini göstermektedir.

CBAM, karbon maliyetlerinin uluslararası ticarete dâhil edilmesine yönelik kararlı bir girişimi temsil etmektedir. İthal ürünlere karbon temelli yükümlülükler getirerek karbon kaçağını önlemeyi ve sınır ötesinde daha temiz üretim yöntemlerini teşvik

etmeyi amaçlamaktadır. Ancak CBAM tek başına işleyen bir mekanizma değildir. Etkinliği, üreticilerin karbon ayak izlerini azaltabilmeleri için erişilebilir, güvenilir ve uygun maliyetli yenilenebilir enerji ve sürdürülebilir enerji kaynaklarına sahip olmalarına bağlıdır.

Bu noktada YETA'lar stratejik bir rol üstlenmektedir. Yenilenebilir enerji tedarik anlaşmaları; sınır ötesi iş birliği, kurumsal enerji alım modelleri ve devlet destekli çerçeveler aracılığıyla yeşil elektriğe uzun vadeli erişim sağlamaktadır. Sanayinin düşük karbonlu

enerji girdilerine yönelmesini mümkün kılan YETA'lar, CBAM benzeri düzenlemelere uyumu destekleyen tamamlayıcı araçlar olarak öne çıkmaktadır.

İşte bu nedenlerle, bu sayımızda Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması, Yenilenebilir Enerji Tedarik Anlaşmalarını ve tüm bunların temeli olan iklim değişikliğine dair gelişmeleri ele aldık.

Herkese keyifli okumalar dileriz.

Hergüner, Bilgen, Üçer

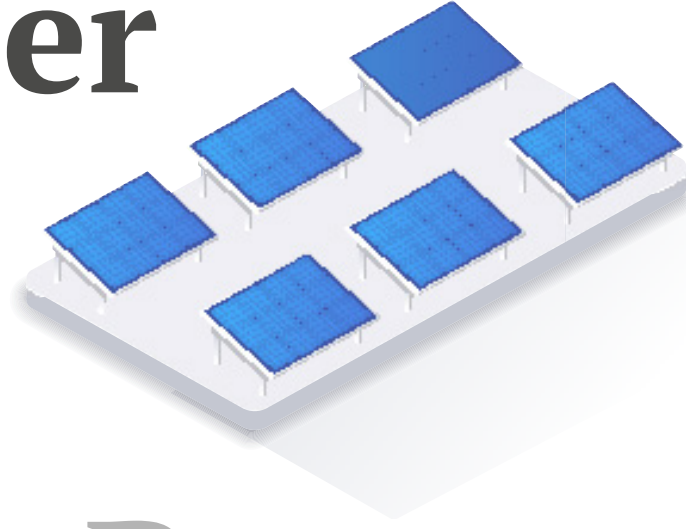

İçindekiler

A

İklim Kanunu Sonrası İşletmeler İçin Yeni Uyum Alanı: Emisyon İzni, Veri Yükümlülükleri ve Yaptırım Rejimi

SAYFA/4

B

2026'ya Doğru: Türk Sanayisi CBAM'a Nasıl Hazırlanıyor?

SAYFA/10

C

Yenilenebilir Enerji Tedarik Anlaşmaları: Hukuki Nitelik, Uygulama Alanları ve Türkiye'deki Güncel Gelişmeler

SAYFA/13

Hergüner

A İklim Kanunu Sonrası İşletmeler İçin Yeni Uyum Alanı: Emisyon İzni, Veri Yükümlülükleri ve Yaptırım Rejimi

1. Giriş

Türkiye’de iklim değişikliğiyle mücadele alanı, 9 Temmuz 2025 tarihinde yürürlüğe giren [7552 sayılı İklim Kanunu](#) (“**İklim Kanunu**”) ile birlikte, işletmeler açısından yalnızca kurumsal sosyal sorumluluk veya sürdürülebilirlik raporlaması kapsamında değerlendirilen bir gündem olmaktan çıkmış; özellikle doğrudan sera gazı emisyonlarına neden olan faaliyetleri yürüten işletmeler bakımından bağlayıcı bir hukuki uyum alanına dönüşmüştür.

İklim Kanunu, bu dönüşümü sera gazı emisyonlarının azaltılmasına ve net sıfır emisyon hedefine yönelik; izin, izleme-raporlama ve yaptırım mekanizmalarıyla desteklenen bütüncül bir düzenleme yapısı içinde kurgulamaktadır.

Bu yapı içerisinde, piyasa temelli bir araç olarak tasarlanan Emisyon Ticaret Sistemi’nin (“**ETS**”) kademeli olarak hayata geçirilmesi planlanırken, sistemin somut uygulamasının önemli bir bölümü ikincil düzenlemelere ve idarenin belirleyeceği usul ve esaslara bırakılmaktadır. Bu kapsamda, 22 Temmuz 2025 tarihinde İklim Değişikliği Başkanlığı (“**Başkanlık**”) tarafından yayımlanan [Türkiye Emisyon Ticaret Sistemi Yönetmeliği Taslağı](#) (“**TR-ETS Taslak Yönetmeliği**”), şirketler açısından yalnızca bir çevre düzenlemesi değil; operasyon, finansman ve sözleşme yönetimi süreçlerine doğrudan temas eden, “veri yönetimi” ve “piyasa uyumu” gerektiren yeni bir düzenleyici çerçeve ortaya koymaktadır.

2. Emisyon İzni: Faaliyete Giriş Şartı

İklim Kanunu, ETS kapsamındaki faaliyetleri yürüten işletmeler bakımından sera gazı emisyon iznini faaliyetin hukuki ön koşulu haline getirmektedir. Bu çerçevede, ETS kapsamında yer alacak ve esasları ikincil düzenlemelerle belirlenecek şekilde doğrudan sera gazı emisyonlarına neden olan faaliyetlerin, Başkanlıktan alınacak sera gazı emisyon izni olmaksızın yürütülemeyeceği öngörülmektedir. Böylece, ETS’ye ilişkin temel çerçeve Kanun düzeyinde ortaya konulurken, sistemin teknik ve sektörel sınırlarının ikincil düzenlemeler aracılığıyla somutlaştırılması hedeflenmektedir.

TR-ETS Taslak Yönetmeliği, bu çerçeveyi tesis büyüklüğü ve kategori yaklaşımı üzerinden detaylandırmaktadır. Kapsama giriş, tesislerin yıllık emisyon seviyeleri ve faaliyet türleri esas alınarak belirlenen kategori sistemi üzerinden kurgulanmıştır.

[Taslağa göre, Kategori B ve C tesisleri ETS kapsamına dahil edilmekte;](#) daha düşük emisyon seviyesine sahip veya belirli faaliyetlerle sınırlı kalan tesisler sistem dışında bırakılmaktadır. Ayrıca, kapsamdan çıkışın gerçekleştiği yıl içinde ETS yükümlülüklerinin devam etmesi gibi geçiş kuralları da öngörülmektedir. Bu yaklaşım, kapsama ilişkin değerlendirmenin statik değil; faaliyet, kapasite ve organizasyonel değişikliklere bağlı olarak güncellenen dinamik bir uyum alanı olduğunu göstermektedir.

İzin rejimi bakımından dikkat çekici bir diğer husus, emisyon izninin yalnızca “ilk başvuru” ile sınırlı bir idari işlem olarak tasarlanmamış olmasıdır. İklim Kanunu, izin süresi içerisinde tesisin niteliğinde veya işleyişinde meydana gelen değişiklikler ile izin sahibi gerçek veya tüzel kişide gerçekleşen değişiklikler sonucunda, sera gazı emisyon izninin Başkanlık tarafından

güncellenebileceğini veya iptal edilebileceğini açıkça düzenlemektedir. Bu hüküm; birleşme ve devralmalar, tesis veya işletme devri, kapasite artırımları, üretim sürecindeki değişiklikler ve organizasyonel yeniden yapılanmalar gibi kararların, iklim mevzuatına uyum boyutuyla da değerlendirilmesini gerektirmektedir. Bu kapsamda emisyon izni; izin sahibindeki değişiklikler, izin yenileme yükümlülüğü ve işlem kapanış koşulları bakımından şirket işlemlerinde hukuki inceleme başlıkları arasına girmektedir.

TR-ETS Taslak Yönetmeliği, izin rejimini prosedürel açıdan da ayrıntılandırmaktadır. Buna göre, ETS kapsamındaki işletmelerin faaliyetlerini sürdürebilmeleri için Başkanlığa; tesisin faaliyet konusu ve kapasitesi, emisyon kaynakları, izleme metodolojisi ve veri yönetimi altyapısına ilişkin teknik dokümantasyonla başvuruları gerekmektedir.

Başvurular Taslakta öngörülen süreler içinde değerlendirilmekte; eksikliklerin tamamlanması için süre tanınmakta ve uygun bulunmayan başvurularda ücret iadesi yapılmamaktadır.

Taslak ayrıca emisyon izninin beş yıl süreyle geçerli olacağını, süresi dolmadan yenilenmesi gerektiğini ve izin süresince ortaya çıkan değişikliklerin Başkanlığa bildirilmesini öngörmektedir. Bu yapı, emisyon iznini tek seferlik bir lisans işleminden öte, güncelleme ve yenileme gerektiren süreklilik arz eden bir idari ilişki olarak konumlandırmaktadır.

3. Veri Yükümlülükleri: İzleme ve Raporlama Süreci

İklim Kanunu ve buna bağlı ETS düzenlemeleri bakımından veri yükümlülükleri, sistemin işleyişini doğrudan şekillendiren temel unsurlardan biridir. Kanun, ETS kapsamındaki uyum yükümlülüğünü “doğrulanmış yıllık sera gazı emisyon değeri” üzerinden tanımlamakta; işletmelerin doğrulanmış emisyonlarına karşılık gelecek şekilde yıllık tahsisat tesliminde bulunmasını zorunlu kılmaktadır.

Kanun ayrıca Başkanlığa geniş kapsamlı bir veri talep yetkisi tanımaktadır. Başkanlık, Kanun’un uygulanması kapsamında gerekli gördüğü bilgi, belge ve verileri gerçek ve tüzel kişilerden doğrudan talep edebilmekte; veri talebine muhatap olan şirketler bu bilgileri süresi içinde ve bedelsiz olarak paylaşmakla yükümlü tutulmaktadır.

TR-ETS Taslak Yönetmeliği, bu veri çerçevesini, izleme planı ve yıllık raporlama düzeni üzerinden somutlaştırmaktadır. ETS kapsamındaki işletmelerin tesislerine özgü bir sera gazı emisyon izleme planı

hazırlaması ve Başkanlığa sunması gerekmekte; planın uygun bulunmaması halinde eksikliklerin giderilmesi öngörülmektedir. İzleme planının onaylanmasını takiben işletmeler, her yıl 30 Nisan’a kadar bir önceki takvim yılına ilişkin emisyonlarını ve faaliyet seviyelerini raporlamakla yükümlüdür.

Hazırlanan emisyon raporlarının Başkanlığa sunulmadan önce bağımsız doğrulamadan geçirilmesi zorunludur. Doğrulama süreci [Merkezi Elektronik Doğrulayıcı Kuruluş Atama Sistemi](#) (“MEDAS”) üzerinden yürütülmekte; doğrulayıcıların bağımsızlığı, menfaat ilişkisi yasağı ve gizlilik yükümlülükleri düzenleme altına alınmaktadır.

Bu düzenleme çerçevesi, şirketlerin emisyon verilerinin üretimi, doğrulanması ve saklanmasına ilişkin süreçlerini sistematik bir yapı içerisinde ele almasını gerektirmektedir. Emisyon verisinin zamanında üretilmemesi veya doğrulama sürecinden geçememesi, tahsisat teslim yükümlülüğünün yerine getirilmesini doğrudan etkileyebilecektir.

İklim Kanunu, veri paylaşımına ilişkin yükümlülükler bakımından kişisel verilerin korunmasına dair mevzuat hükümlerinin saklı olduğunu düzenlemekle birlikte, talep edilen verilerin paylaşılmaması veya eksik paylaşılması idari yaptırımlara konu olabilecektir.

4. Yaptırım Rejimi

İklim Kanunu, ETS kapsamındaki uyum yükümlülüklerinin ihlali halinde uygulanacak yaptırımları kademeli bir yapı içinde düzenlemektedir. Doğrulanmış sera gazı emisyon raporlarının süresinde sunulmaması, emisyon izni olmaksızın faaliyet yürütülmesi ve tahsisat teslim yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi idari yaptırımlara konu olmaktadır.

ETS'de uyumun temel mali yükümlülüğü tahsisat teslimi üzerinden kuruludur. Kanun, teslim yükümlülüğünü yerine getirmeyen işletmeler bakımından eksik teslim edilen miktarın sonraki yıl teslim edilecek tahsisatlara ilave edilmesini öngörmektedir. Taslak düzenleme de teslim yükümlülüğünün tesis bazında ve belirlenen takvim çerçevesinde İşlem Kayıt Sistemi üzerinden yerine getirileceğini, faaliyetin sona ermesi, tasfiye veya konkordato gibi durumların teslim borcunu ortadan kaldırmayacağını düzenlemektedir.

Doğrulanmış emisyon raporunun süresinde sunulmaması halinde, işletmenin işlem kayıt sistemindeki tahsisat hesapları üzerinde teslim

yükümlülüğü dışındaki işlemlerin yapılması geçici olarak engellenebilmektedir. Raporun sunulmasıyla bu kısıt kalkmakla birlikte, idari para cezası uygulanması ihtimali devam etmektedir.

Tahsisat teslim yükümlülüğünün süresi içinde yerine getirilmemesi durumunda uygulanacak idari para cezası, teslim edilmeyen her bir tahsisat için piyasa fiyatına endeksli bir formülle hesaplanmaktadır. Bu nedenle karbon fiyatlarının yükseldiği dönemlerde uyumsuzluk maliyeti de artış gösterebilmektedir.

Kanun ayrıca tekrarlanan uyumsuzluk halleri bakımından daha ağır sonuçlar öngörmektedir. Tahsisat teslim yükümlülüklerinin belirli bir oranının üç yıl üst üste yerine getirilmemesi halinde sera gazı emisyon izninin iptali gündeme gelebilmekte; buna ek olarak ilgili işletmeye üç aydan altı aya kadar yeni sera gazı emisyon izni verilmemesi söz konusu olabilmektedir.

İdari yaptırım kararlarına karşı yargı yolu açık olmakla birlikte, dava açılması cezanın tahsilini kendiliğinden durdurmamaktadır.

5. Geçiş Dönemi ve Uyum Takvimi

İklim Kanunu, Emisyon Ticaret Sistemi'nin tam uygulanmasına geçilmeden önce kademeli bir geçiş süreci öngörmektedir. Bu çerçevede ETS kapsamına girecek işletmeler bakımından emisyon izni yükümlülüğü için bir uyum süresi tanınmakta; işletmelerin, Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl içinde sera gazı emisyon izni almaları gerekmektedir.

TR-ETS Taslak Yönetmeliği'nde ise Emisyon Ticaret Sistemi'nin pilot dönem uygulaması ile başlayacağı ve pilot dönemin 2026 ve 2027 yıllarına ait sera gazı emisyonlarını kapsayacağı öngörülmektedir. Bu geçiş penceresi, işletmelere emisyonların izlenmesi, raporlanması ve doğrulanmasına yönelik kurumsal altyapılarını kurmaları ve sera gazı emisyon izni süreçlerini tamamlamaları için pratik bir hazırlık süresi tanımaktadır. Ayrıca pilot uygulama döneminde idari para cezalarının %80 indirimli uygulanması öngörülerek, sistemin başlangıç aşamasında işletmelere teknik ve idari hazırlık imkânı sağlanmaktadır.

6. Sonuç

İklim Kanunu ve ETS kapsamında getirilen düzenlemeler, şirketler bakımından yeni ve çok katmanlı bir uyum alanı oluşturmaktadır. Emisyon izni zorunluluğu, izleme ve raporlama yükümlülükleri ile tahsisat teslimine dayalı yaptırım mekanizması; iklim mevzuatını şirket faaliyetlerinin operasyonel, finansal ve yönetim boyutlarıyla doğrudan bağlantılı bir düzenleme alanı haline getirmektedir.

Bu çerçevede ETS uyumu; izin süreçleri, veri altyapısı, iç kontrol mekanizmaları ve tahsisat yönetimi gibi başlıklarda kurumsal ölçekte planlanmış bir hazırlık gerektirmektedir.

İkincil mevzuatın ve idari uygulamanın gelişimiyle birlikte sistemin teknik çerçevesinin daha da netleşmesi beklenmektedir. Bu süreçte şirketlerin uyumu yalnızca mevzuat takibiyle sınırlı görmeyip, organizasyonel ve operasyonel yapılanmalarını eş zamanlı olarak kurgulamaları önem taşımaktadır. Erken uyum kapasitesi, önümüzdeki dönemde düzenleyici risklerin yönetimi, rekabet konumlanması ve finansmana erişim bakımından belirleyici unsurlardan biri haline gelecektir.

B 2026'ya Doğru: Türk Sanayisi CBAM'a Nasıl Hazırlanıyor?

1. Giriş

Avrupa Birliği'nin ("AB") [2019 yılında Yeşil Mutabakat](#)'ı hayata geçirmesiyle birlikte, yeşil ekonomiye geçiş yalnızca çevresel bir zorunluluk olarak değil, aynı zamanda yeni bir büyüme stratejisi olarak da kurgulanmaya başladı. Yeşil Mutabakat, sera gazı emisyonlarının azaltılmasını ekonomik rekabet gücünün korunmasıyla birlikte ele almayı amaçlıyor. Bu hedeflerin uygulamaya geçirilmesi için AB, [Emisyon Ticaret Sistemi](#) ("ETS") ve [Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması](#) ("CBAM") gibi piyasa temelli araçları kullanmaya başladı. Söz konusu araçlar, karbonun fiyatlandırılmasını sağlamak, emisyon azaltımını teşvik etmek ve karbon kaçağı riskini azaltmak amacını güdüyor. CBAM'in geçiş döneminin 1 Ocak 2026 itibarıyla sona ermesiyle birlikte, bu sürecin sorunsuz işlenmesini teminen, [2025/2083 sayılı AB Tüzüğü](#) kabul edildi. Bu düzenleme, CBAM sisteminde önemli sadeleştirmeler ve sistemin etkinliğini artırmaya yönelik tedbirleri beraberinde getiriyor.

2. Türkiye'nin 2026'ya Hazırlığı

Türkiye'nin yeşil dönüşüme verdiği yanıt, iki ana düzenleme etrafında şekilleniyor. Bunlardan ilki,

ulusal iklim politikasının genel çerçevesini oluşturan [7552 sayılı İklim Kanunu](#). Bu kanun, Türkiye'nin iklim değişikliğiyle mücadele kapsamındaki hedeflerini, kurumsal yapısını ve uygulanacak politika araçlarını, uluslararası gelişmelerle uyumlu şekilde ortaya koyuyor. İkinci ana düzenleme ise, İklim Kanunu'nda belirlenen ilke ve yetkilere dayanılarak hazırlanan [Emisyon Ticaret Sistemi Yönetmeliği Taslağı](#).

Bu iki düzenleme birlikte değerlendirildiğinde, genel bir çerçeve kanunun ardından, karbon fiyatlandırmasını piyasa temelli bir mekanizma aracılığıyla hayata geçirmeyi amaçlayan ikincil mevzuatın devreye alındığı aşamalı bir yaklaşım dikkat çekiyor. Bu yapı, hem öngörülebilirliği artırmayı hem de uygulama sürecinde esneklik sağlamayı hedefliyor.

İklim Kanunu, aynı zamanda [Türkiye'nin 2053 net sıfır emisyon hedefinin](#) hukuki temelini oluşturuyor. Özel sektör açısından bakıldığında, özellikle sera gazı yoğun sektörlerde faaliyet gösteren şirketler için karbon ayak izinin ölçülmesi, emisyonların izlenmesi ve yönetilmesi, kurulması planlanan ulusal ETS kapsamında zorunlu uyum yükümlülükleri haline

gelecek. Bu durum, iklim politikalarının şirketler açısından gönüllü bir alan olmaktan çıkıp, doğrudan uyum gerektiren bir düzenleme alanına dönüşmekte olduğuna işaret ediyor.

Emisyon Ticaret Sistemi Yönetmeliği Taslağı'na göre Türkiye'de ETS aşamalı olarak uygulanacak. İlk etapta [2026-2027 dönemini kapsayan bir pilot dönem](#) öngörülüyor. Bu aşamada, çimento, demir-çelik, alüminyum ve gübre gibi, CBAM'den doğrudan etkilenmesi beklenen sektörler öncelik verilmesi planlanıyor. Türkiye'nin öngördüğü model, birim üretim başına düşen emisyonların azaltılmasına odaklanan, emisyon yoğunluğu esaslı bir yaklaşımı benimsiyor. Böylece, toplam üretim artışına imkan tanınırken, karbon yoğunluğunun kademeli olarak düşürülmesi amaçlanıyor.

Uyum riskinin ötesinde, AB ve Türkiye'de eş zamanlı olarak gelişen karbon fiyatlandırma sistemlerinin, ticari ilişkiler üzerinde de önemli bir etki yaratması bekleniyor. Karbon maliyetlerinin giderek daha ölçülebilir hale gelmesiyle birlikte, bu maliyetlerin sözleşmelerde risk paylaşımına, fiyatlama mekanizmalarına ve tedarik zinciri yönetimine daha fazla yansımaları kaçınılmaz görünüyor. İklim kaynaklı risklerin, ticari müzakerelerde ve uzun vadeli yatırım kararlarında daha görünür hale gelmesi de bu sürecin doğal bir sonucu olacak.

3. 2026 İçin Getirilen Yenilikler ve Sadeleştirmeler

Türk sanayisi 2026'ya hazırlanırken, AB'nin son düzenlemesiyle birlikte CBAM uygulamasında bazı önemli yenilikler ve idari kolaylıklar devreye alınıyor. Bu düzenlemeler, özellikle üçüncü ülke üreticileri açısından uygulamanın daha öngörülebilir ve yönetilebilir hale gelmesini amaçlıyor.

- “De Minimis” Muafiyeti: Bir takvim yılı içinde CBAM kapsamındaki ürünlerin ithalatında toplam net ağırlık 50 tonu aşmıyorsa, ithalatçılar CBAM yükümlülüklerinden muaf tutuluyor. Bu muafiyet demir, çelik, alüminyum, gübre ve çimento için geçerli olup, elektrik ve hidrojen bu kapsamın dışında bırakılıyor.
- Bildirim ve Sertifika Teslim Sürelerinin Uzatılması: Yetkilendirilmiş CBAM beyan sahiplerine, ithalat yılını izleyen yılın 30 Eylül tarihine kadar yıllık beyanlarını sunma ve gerekli sertifikaları teslim etme imkânı tanınıyor. Bu süre uzatımı, emisyon

verilerinin toplanması ve doğrulanması açısından firmalara önemli bir zaman kazandırıyor.

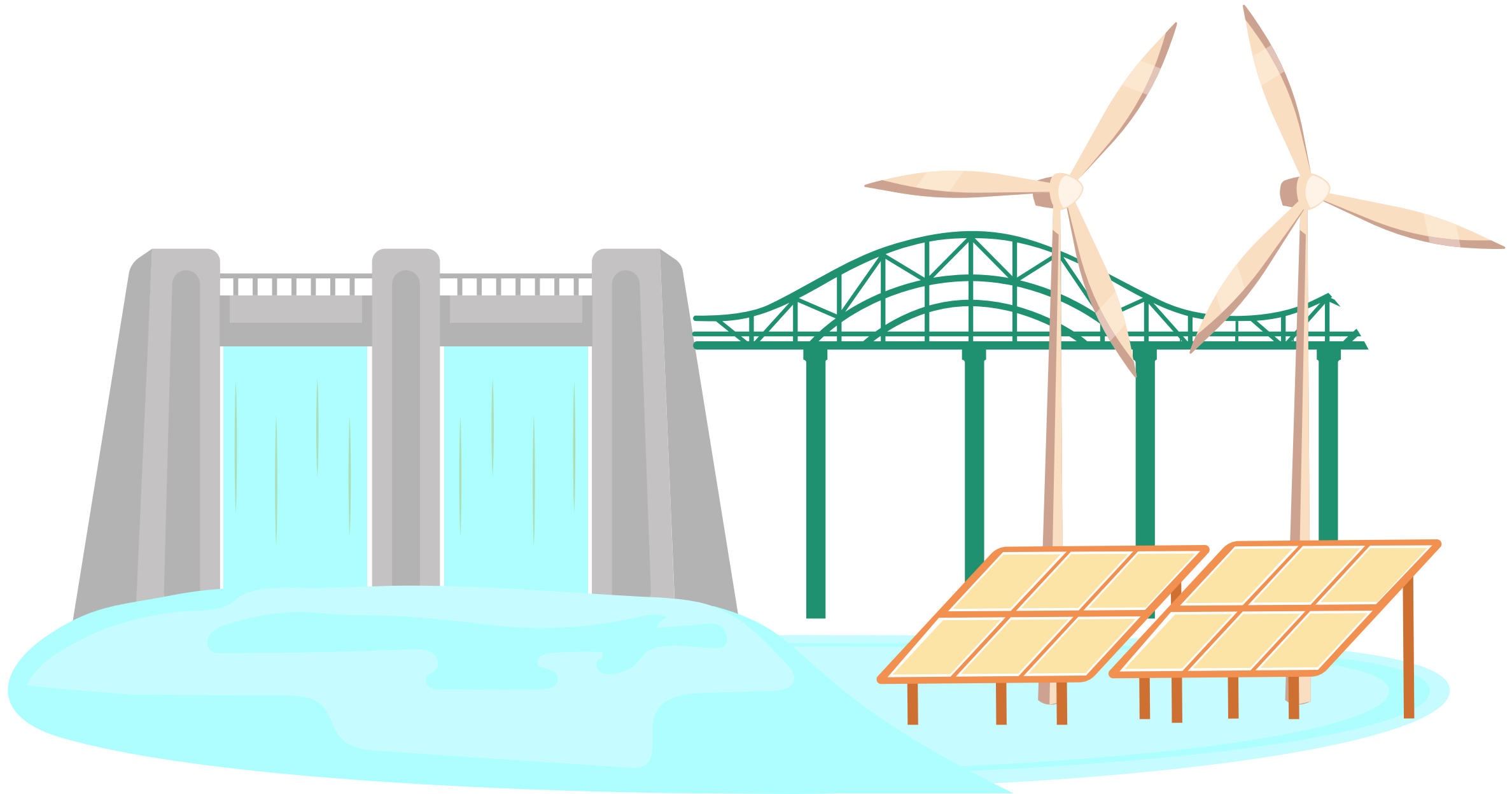
- 2026 Başvurularına İlişkin Geçiş Esnekliği: Ticarete aksaklık yaşanmaması amacıyla, 31 Mart 2026 tarihine kadar yetkilendirme başvurusunda bulunan ithalatçılar, başvuruları sonuçlanıncaya kadar - 50 ton eşiğini aşsalar dahi - ithalata geçici olarak devam edebilecek.
- Hesaplama Sınırlarının Netleştirilmesi: AB ETS kapsamı dışında kalan bazı alüminyum ve çelik son işlem süreçlerine ilişkin gömülü emisyonlar artık hesaplama dahil edilmiyor. Ayrıca, girdilerin AB ETS'ye veya tamamen bağlantılı bir sisteme tabi olması halinde, bu emisyonlar nihai ürün hesaplamasında tekrar dikkate alınmıyor.
- Kapsamda Yapılan Daraltmalar: Kalsine edilmemiş kaolinli killer, CBAM kapsamındaki çimento ürünleri listesinden çıkarılmış durumda.

- Ceza Mekanizmasında Esneklik: Yetkili makamlar, 50 ton eşiğinin %10'dan az aşılması gibi sınırlı ihlallerde veya hataların üçüncü kişilerden kaynaklanması halinde idari para cezalarını indirme yetkisine sahip olacak.

4. Türkiye İçin Sonraki Adımlar

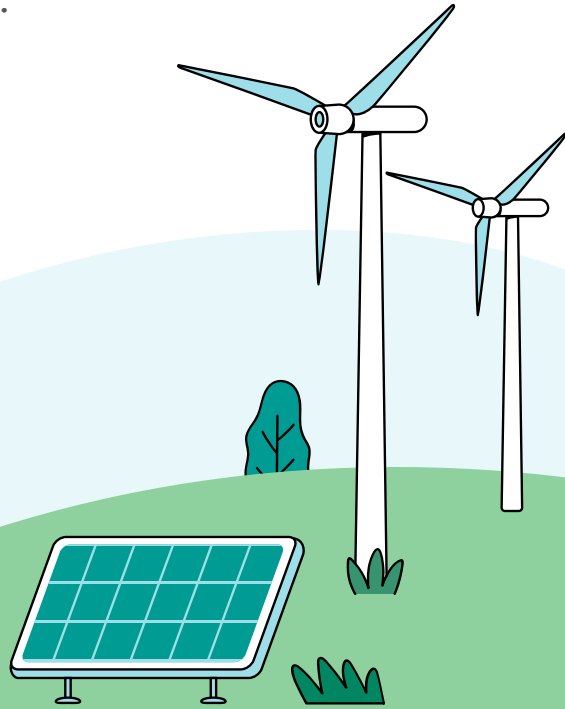
AB düzeyinde getirilen bu sadeleştirmelerin, Türkiye'de kurulması planlanan ETS ile uyumlu şekilde hayata geçirilmesi, ticaretin kesintisiz devamı açısından büyük önem taşıyor. Türkiye'nin bu geçiş sürecindeki başarısı; düzenlemelerin öngörülebilirliği, emisyon sınırlarının kademeli olarak sıkılaştırılması ve ücretsiz tahsislerin belirli bir takvim çerçevesinde azaltılması gibi unsurlara bağlı olacak. Türk ihracatçıları açısından 2026'ya hazırlık süreci artık yalnızca ulusal mevzuata uyumdan ibaret değil. Aynı zamanda, AB'nin CBAM kapsamında sağladığı idari kolaylıklardan etkin şekilde yararlanarak, Avrupa pazarındaki rekabet gücünü korumak da bu sürecin önemli bir parçası haline geliyor.

C Yenilenebilir Enerji Tedarik Anlaşmaları: Hukuki Nitelik, Uygulama Alanları ve Türkiye'deki Güncel Gelişmeler

1. Giriş

Enerji arz güvenliğinin sağlanması, iklim değişikliğiyle mücadele ve sürdürülebilir kalkınma hedefleri, son yıllarda enerji piyasalarının dönüşümünü hızlandıran temel unsurlar arasında yer almaktadır. Bu dönüşüm sürecinde yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik üretimindeki payının artırılması yalnızca teknik ve ekonomik bir tercih değil, aynı zamanda hukuki ve kurumsal bir zorunluluk hâline gelmiştir. Bu bağlamda, yenilenebilir enerji tedarik anlaşmaları (“YETA”), piyasa temelli bir mekanizma olarak hem üreticiler hem de tüketiciler açısından giderek daha fazla önem kazanmaktadır.

Enerji, Altyapı ve Çevresel, Sosyal ve Yönetişim (ÇSY)

2. Niteliği ve Pratik Faydaları

YETA'lar genel anlamıyla, yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektriğin belirli bir süre boyunca önceden kararlaştırılmış koşullar altında satın alınmasını konu edinen sözleşmelerdir. Özellikle yenilenebilir enerji alanında ilk etapta yatırım maliyetlerinin yüksek olması karşısında uzun vadeli gelir öngörüsüne duyulan ihtiyaç, bu tür anlaşmaları bir finansman aracı hâline getirmiştir. Bu yönüyle tedarik anlaşmaları yalnızca bir enerji alım-satım ilişkisini değil, aynı zamanda yatırımın sürdürülebilirliğini teminat altına alan hukuki bir yapı sunmaktadır.

YETA'ların sağladığı faydaların en başında fiyat istikrarının sağlanması gelmektedir. Elektrik piyasalarında fiyatların dalgalı yapısı, özellikle yüksek tüketimi bulunan sanayi ve ticari işletmeler açısından

ciddi mali riskler doğurmaktadır. Uzun vadeli tedarik anlaşmaları sayesinde taraflar, bu belirsizliği önemli ölçüde azaltabilmektedir.

Bir diğer önemli işlev ise finansman kolaylığıdır. Üretici açısından bakıldığında, uzun süreli ve öngörülebilir gelir akışı sağlayan sözleşmeler, bankalar ve finans kuruluşları nezdinde yatırımın güvenilirliğini artırmaktadır. Bu nedenle tedarik anlaşmaları, birçok yenilenebilir enerji projesinde kredi teminat yapısının merkezinde yer almaktadır.

Bunların yanında karbon ayak izinin azaltılması, yeşil enerji kullanımının belgelendirilmesi ve kurumsal çevresel taahhütlerin yerine getirilmesi bakımından tedarik anlaşmaları, sürdürülebilirlik hedeflerinin gerçekleştirilmesinde kritik bir rol oynamaktadır.

3. Dünyada ve Türkiye'deki Görünüm

Uluslararası enerji piyasalarındaki eğilimler incelendiğinde, yenilenebilir enerji maliyetlerinin yüksek olduğu dönemlerde yaygın olarak kullanılan sabit tarifeli modellerin, teknolojik gelişim ve maliyet düşüşleriyle birlikte yerini giderek piyasa temelli kurumsal YETA modellerine bıraktığı görülmektedir. Türkiye'de ise maliyetlerin azaltılması ve yenilenebilir enerji kapasite artışının kamu destekli Yenilenebilir Enerji Kaynağı Destekleme Mekanizması ("YEKDEM") ve Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları ("YEKA") modelleri üzerinden şekillenmesinin bir sonucu olarak, kurumsal YETA modelleri henüz yeterince yaygınlık kazanamamıştır.

3.a. Kurumsal YETA

Kurumsal YETA'lar, esas itibarıyla yenilenebilir enerji üreticileri ile yüksek elektrik tüketimine sahip özel sektör kullanıcıları arasında akdedilen uzun vadeli elektrik tedarik sözleşmeleridir. Bu modelde devlet, taraflardan biri olarak sözleşme ilişkisine doğrudan dâhil olmamakta; yalnızca düzenleyici ve denetleyici rol üstlenmektedir. Taraflar fiyatlandırma yöntemi, sözleşme süresi, teslim şekli ve risk dağılımını büyük ölçüde serbest iradeleriyle belirleyebilmektedir. Ancak elektrik piyasası mevzuatındaki lisans, bağlantı, uzlaştırma ve piyasa işleyişine ilişkin kurallar, sözleşmenin fiilen uygulanabilirliğini doğrudan etkilemektedir.

3.b. Yenilenebilir Enerji Kaynak Alanları

YEKA modeli, 5346 sayılı Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun ("[5346 sayılı Kanun](#)") uyarınca oluşturulmuş bir yatırım planlama mekanizmasıdır. Anılan hüküm uyarınca, yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinin belirli alanlarda kurulabilmesi amacıyla "yenilenebilir enerji kaynak alanları" ilan edilmekte; bu alanlarda yatırım hakkı yarışma yoluyla belirlenmektedir.

YEKA modeli, rüzgâr, güneş ve diğer yenilenebilir enerji kaynaklarının etkin şekilde değerlendirilmesini sağlamak amacıyla belirli kaynak alanlarının yatırımcılara tahsis edilmesine dayanmaktadır.

Bu uygulamanın temel amacı, [yenilenebilir enerji yatırımlarında altyapı maliyetlerinin azaltılması ve yerli üretimin teşvik edilmesidir](#). Bu kapsamda alan belirleme, yarışma şartlarının tespiti ve kullanım hakkının devri süreçleri Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. İdarenin

yarışma şartlarını belirleme, proje takvimini yönlendirme ve yatırım sürecini denetleme yetkisi, yatırımcı açısından kurumsal YETA gibi uygulamalarda [daha sınırlı bir sözleşme serbestisi alanı doğurmaktadır.](#)

YEKA sözleşmeleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile rekabetçi ihale süreci sonucunda belirlenen proje geliştiricisi arasında kurulan sözleşmesel ilişkiyi düzenlemektedir. Bu sözleşmeler, belirlenen yenilenebilir enerji kaynak alanının tahsisine ilişkin esasları belirlerken, yatırımcının proje geliştirme, inşaat ve işletme süreçlerine ilişkin hak ve yükümlülüklerini de ortaya koymaktadır. İhale süreci genellikle rekabetçi elektrik satış fiyatı, yerli ekipman üretimi yükümlülükleri ve teknolojik kapasite gibi kriterleri dikkate almaktadır.

YEKA sözleşmelerinin önemli unsurlarından biri de üretilen elektriğin ulusal elektrik sistemine entegrasyonuna ilişkin düzenlemelerdir. Bu kapsamda sözleşmelerde şebeke bağlantısı, proje takvimi, lisans süreçleri ile teknik ve çevresel standartlara uyum gibi

hususlara ilişkin hükümler yer almaktadır. Ayrıca yatırımın finansal sürdürülebilirliğini desteklemek amacıyla uzun dönemli elektrik alım düzenlemeleri veya diğer düzenleyici destek mekanizmalarına da yer verilebilmektedir.

Risklerin sözleşmesel olarak paylaşılması da YEKA sözleşmelerinin önemli bir unsurudur. Bu sözleşmelerde proje geliştirme sürecindeki gecikmeler, izin süreçleri, arazi kullanım hakları ve mücbir sebep halleri gibi konular ayrıntılı biçimde düzenlenmektedir. Bunun yanı sıra yatırımcıların yerli ekipman üretimi veya teknoloji transferine ilişkin yükümlülükleri de Türkiye'nin enerji ve sanayi politikaları doğrultusunda sözleşmelerde yer bulmaktadır.

3.c. Yenilenebilir Enerji Destekleme Mekanizması

YEKDEM sistemi ise 5346 sayılı Kanun kapsamında oluşturulmuş bir destek mekanizmasıdır. Bu sistemin temel amacı, yenilenebilir enerji yatırımlarının piyasadaki fiyat dalgalanmalarından korunarak teşvik edilmesidir. YEKDEM kapsamında belirlenen

süre boyunca, yenilenebilir enerji kaynaklarından üretilen elektrik için sabit fiyat veya prim esaslı destek uygulanmaktadır.

YEKDEM'in işleyişi, [Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İlişkin Yönetmelik \("YEKDEM Yönetmeliği"\)](#) hükümleriyle detaylandırılmıştır. Bu düzenlemeler uyarınca hangi tesislerin destekten yararlanacağı, uzlaştırmaya esas veriş miktarının nasıl hesaplanacağı ve destek bedellerinin piyasa katılımcıları arasında nasıl paylaşılacağı belirlenmektedir.

YEKDEM sisteminde fiyat riski büyük ölçüde kamu tarafından üstlenilmekte; piyasa dalgalanmaları yatırımcıya doğrudan yansımamaktadır. Bu yönüyle YEKDEM, kurumsal YETA'lardan ayrılmaktadır.

Son yıllarda destek sürelerinin sınırlandırılması, kapasite artışlarına ve depolamalı üretim tesislerine ilişkin özel kurallar getirilmesi kamu destekli modelden piyasa temelli yapılara geçiş eğilimini güçlendirecek nitelikte olsa da, [uzmanlar tarafından](#) kurumsal YETA'ların yaygınlaşması için yeterli görülmemektedir.

4. Yakın Zamanda Meydana Gelen Gelişmeler

Son yıllarda Türkiye’de yenilenebilir enerji alanında önemli mevzuat değişiklikleri gerçekleştirilmiştir. Bu değişiklikler doğrudan tedarik anlaşmalarını düzenlemese de dolaylı olarak bu sözleşmelerin yaygınlaşmasına etki etmektedir. Özellikle YEKA mevzuatında yapılan değişikliklerle yarışma usullerinde “en düşük fiyat” yaklaşımından “en uygun teklif” esasına geçilmesi, yatırım süreçlerinde daha esnek ve piyasa dostu bir yapı oluşturmuştur. Bu değişiklik, uzun vadeli YETA tarzı anlaşmalarla desteklenen projelerin önünü açabilecek niteliktedir.

Bunun yanında, Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Belgelendirilmesi ve Desteklenmesine İlişkin Yönetmelik’te yapılan düzenlemelerle, kapasite artışları ve depolamalı üretim tesislerinin YEKDEM kapsamındaki statüsünün netleştirilmesi, piyasa oyuncularının risk analizlerini yeniden

şekillendirmiştir. Özellikle depolama faaliyetlerinin üretimden ayrıştırılması, tedarik anlaşmalarında enerji kaynağının hukuki niteliğinin daha dikkatli belirlenmesini zorunlu kılmıştır

5. Anlaşmalarda Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

Fiyatlandırma mekanizmasının açık kriterlere bağlanması, özellikle piyasa fiyatlarındaki dalgalanmalar karşısında taraflar arasındaki dengeyi korumak bakımından önem teşkil edecektir. Benzer şekilde üretim miktarına ilişkin taahhütlerde, kaynak riskinin hangi ölçüde üreticiye ait olduğu net biçimde belirlenmelidir.

Mevzuat değişiklikleri, destek mekanizmalarının sona ermesi veya piyasa yapısında meydana gelebilecek dönüşümler karşısında uyarılma hükümlerine yer verilmesi, uzun vadeli sözleşmeler bakımından kritik olacaktır. Ayrıca bağlantı, uzlaştırma ve sistem kullanımından doğabilecek risklerin hangi tarafa ait olacağı da sözleşmede açıkça düzenlenmelidir.

6. Sonuç

Sonuç olarak YEKA sözleşmeleri, Türkiye’nin yenilenebilir enerji politikasında stratejik bir rol oynamaktadır. Rekabetçi ihale mekanizmasını sözleşmesel yükümlülükler ve düzenleyici gözetim ile birleştiren bu model, yatırımları teşvik etmeyi, enerji arz güvenliğini güçlendirmeyi ve ülkenin sürdürülebilir enerji dönüşümünü hızlandırmayı amaçlamaktadır.

Yenilenebilir enerji tedarik anlaşmaları, enerji dönüşümünün piyasa temelli araçları arasında merkezi bir konuma yerleşmiştir. Bu anlaşmalar sayesinde hem yenilenebilir enerji yatırımlarının finansmanı kolaylaşmakta hem de tüketiciler açısından maliyet öngörülebilirliği sağlanmaktadır.

Türkiye bakımından ise bu sözleşmeler, henüz açık ve bütüncül bir yasal rejime kavuşturulmamış ve devlet destekli mekanizmaların yoğunluğu nedeniyle geniş bir uygulama alanı kazanamamış olmakla birlikte, mevcut elektrik piyasası mevzuatı içerisinde fiilen uygulanabilir bir alan oluşturmuştur.

Daha fazla bilgi ve sorularınız için:

Ortaklar

Ümit Hergüner

Deniz Tuncel

Ahu Sazcı Uzun

Kıdemli Avukatlar

Gizem Tokgöz

Türkay Avanaş

Kıdemli Avukatlar

Zeynep Arın Hamzaçebi, Mustafa Mert Alaca, Sena Eskicioğlu

Enerji, Altyapı ve Çevresel, Sosyal ve Yönetişim (ÇSY)

Büyükdere Caddesi 199 Levent 34394 İstanbul
Telefon: +90 212 310 1800 Fax: (+90) 212 310 1899

<http://www.herguner.av.tr>

- © 2026 Hergüner Bilgen Üçer Avukatlık Ortaklığı

- Hergüner Bilgen Üçer Türk ve yabancı müvekkillere hukukun her alanında hizmet veren bir avukatlık ortaklığıdır. Bu bülten Türkiye’de hukuk alanındaki gelişmeleri paylaşmak amacıyla hazırlanmıştır. Bülten belli olay ve durumlara yönelik bir hukuki bir görüş veya yönlendirme olarak düşünülmemelidir ve içeriği yalnızca bilgi amaçlıdır. Özel sorular ve sorunlar bakımından hukuki danışman görüşü alınmalıdır.